

Smått og godt

Korte kommentarer til aktuelle temaer og problemstillinger i IT-hverdagen: Observasjoner, villedende presse, pussige utviklinger og trender og mye mer.

- ➔ **Om taktikk og strategi:** 'PCen er ikke lenger strategisk, den er taktisk' observerte en skribent i en herværende data-avis for ikke lenge siden. En udiskutabel påstand som har vært et faktum siden årtusenskiftet. Årsaken til at mange – kanskje de fleste – oppfatter PCen spesielt og IT generelt som strategisk, er at det **får IT-folk til å føle seg viktigere**. Nå er det neppe noe problem å finne strategiske IT-verktøy for en eller annen virksomhet, men for hvitstipp-arbeidere (et annet ord for kontorister) hører **PCer og dataverktøy** hjemme **i samme kategori som telefonen**: Selvfølgelig og uunnværlige – **omtrent som hammeren for en snekker**. Vi har aldri hørt noen betegne hammeren som strategisk, og det må være minst 10 år siden noen kalte sin mobiltelefon for et strategisk verktøy...
- ➔ **Om gjentatte løgner og sannheter:** Gates er en guru. Basta. Det har pressen bestemt. Forrige gang var det **'sjefsutvikler' Gates** som ble lovprist, denne gang blir han tillagt en "tjue år gammel visjon om 'INFORMATION AT YOUR FINGERTIPS'". Gates har vår respekt som forretningsmann, men **visjonær har vi aldri oppfattet ham som**. Og 'INFORMATION AT YOUR FINGERTIPS' er en 'visjon' – eller en drøm – som ble formulert før Microsoft så dagens lys. Drømmen blir imidlertid ikke dårligere av den grunn, og **www-teknologien har realisert den**. Så har de fleste forlenget glemt at **Microsoft og Gates gjorde sitt ytterste for å torpedere både Internettet og Web-teknologien** fram til 1995. Visjonene forandrer seg løpende, og fra enkelte kommer de gjerne i ettertid.
- ➔ **UMTS går igjen:** 2005 blir UMTS-året, leser vi i nyttårsspådommene fra flere hold – for 3. eller 4. år på rad. Vi venter imidlertid fortsatt spent på **anvendelser som skal gjøre det regningssvarende å kaste millioner av mobiltelefoner**. Det skal mye mer enn **TV-sendinger av elendig kvalitet** til for å skape revolusjon. Vi spør i stedet: **Blir 2005 året for UMTS' endelige gravferd?**
- ➔ **VoIP 2005:** Når vi først er inne på 2005 og telefoni, kan vi **uforbeholdent gi vår stemme til at året blir et IP-telefoni-år**. Det er fristende å ta frem svulstigheter som **'verden blir ikke til å kjenne igjen'** – og forandringen skjer hver eneste dag. Vi **sier opp telefonlinjer**, vi **Skyper**, vi bestiller **bredbåndstelefoni** fra Bluecom, NextGenTel, Telio og etterhvert kanskje fra **Telenor**, som har **prokrastinert** i det lengste – av åpenbare årsaker. Det er forunderlig hvor mange som **ikke har sett bølgen komme**, og som nå er overrasket, frustrert og på typisk norsk vis 'frykter' både det ene og det andre. Mager er trøsten i at tilstanden er den samme i de fleste land rundt oss. **Men er det ikke slik at vi nordmenn og Norge ligger så langt foran?**
- ➔ **Forby virkeligheten I:** Så – hva gjør vi når **virkeligheten ikke passer inn** i det verdensbilde vi ønsker oss? Jo, vi tar tak i en håndfull politikere **uten forutsetninger for å forstå** verken problem eller konsekvenser, og overbeviser dem om at **det må nye lover til**. "Alle som tilbyr IP-telefoni må følge gjeldende regelverk for sporing og avlytting." Hvilke lover og regler er det, og hvordan har politikerne tenkt å gjøre dem gjeldende for Skype i Luxembourg eller Dialpad i England? En **rørende naivitet** som vi vekselvis smiler og rister på hodet av. Den

sikreste veien til å bli hengende enda lenger etter. Enda godt vi har enkelte fremsynte og risikovillige investorer igjen her til lands, som blant annet har satset på **Global IP Sound** – maskineriet som driver den gode lyd kvaliteten i Skype og andre IP-telefoni-produkter.

➔ **Forby virkeligheten II:** Teknologi-forvirring i regjeringskontorene blir vi aldri overrasket over. Det forekommer oss at når **de som burde beskjefte seg med overordnede problemstillinger** og strategier, flytter seg ned på et **altfor detaljert nivå**, minner resultatet faretruende ofte om en **'BLIND LEADING THE BLIND'-situasjon**. Så også når kopiering av musikk og annet innhold **forviller seg inn i regjeringskvartalet**. Det blir ikke bedre av at både EU og andre har rotet seg inn i samme forvirringen – godt hjulpet av **sterke lobby-krefter** som med **bind for øynene og hodet i sanden** kjemper imot en virkelighet som allerede er i ferd med å bli historie. Dersom byråkratene hadde **løftet blikket en smule** og tatt seg **tid til å tenke selv**, ville de ha oppdaget at det spiller minimal rolle hva de måtte foreta seg. Den tradisjonelle reguleringstankegangen fungerer ikke lenger i en grenseløs Internett-verden. **Her må det tenkes nytt og kreativt.** Med mindre **kriminalisering av det norske folk** er ønskelig. Så ille vil vi ikke tro at det er stilt.

➔ **Bukken og havresekken:** Det har vakt bestyrtelse i mange kretser at Telenor vil ha en **'linje-avgift'** fra brukere som sier opp telefonen, men fortsetter å kjøpe bredbånd på linjen. **'Hyl først, tenk siden'** synes å være en dominant praksis både blant forbrukere og journalister, og politikere som griper fatt i slike saker, er ikke stort bedre stilt. **Når ble linjenettet i Norge gratis?** Stortinget har riktig nok gitt det hele til Telenor som en **gigantisk gavepakke**, men selskapet er **ved sin fulle rett** til å ta betalt for bruken. At bruksavgiften normalt er inkludert i abonnementsavgiften for telefoni er også innlysende. Like naturlig er det at den fremkommer på annet vis dersom dette abonnementet forsvinner. Problemstillingen setter nok en gang lys på **hvilken tabbe som ble gjort da linjenettet ble gitt bort**. Å konkurrere på teletjenester og samtidig eie infrastrukturen som konkurrentene er avhengige av, er en klassisk 'bukken og havresekken'-situasjon som **aldri har fungert og aldri vil fungere**. Den ferske Tine-saken er et annet glimrende eksempel – og vi kan dra frem flere. Problemet kan kun løses på én måte: Å få infrastrukturen – enten det dreier seg om linjer, melk eller andre ressurser – over i en egen enhet som er uten historiske eller faktiske bindinger, og **kan levere til alle kunder på konkurransemessig forsvarlige og like vilkår.** Egentlig en god gammeldags **NO-BRAINER!**

➔ **Har du installert bilbelter i dag?** Selvsagt har du ikke det. Du ville ikke en gang tenke på å kjøpe en bil uten bilbelter, selv om det var lovlig. For sikkerhet, det tar vi på alvor. Microsoft mener imidlertid at vi **ikke tar sikkerhet alvorlig nok**. "Jeg håper på bedre sikkerhetskultur blant brukerne", siteres Microsofts Ole Tom Seierstad i Computerworld, og fortsetter: "Både når det gjelder **oppførsel** ... og at de **laster ned og installerer sikkerhetsoppdateringene** vi legger ut." Nå har vi erfart at sitater etter kjøppe telefonsamtaler med journalister **kan være svært så fjerne** fra det som ble sagt, og håper at så er tilfelle også her. Imidlertid har vi hørt tilsvarende fra den kanten før. **'Det er brukernes feil.'** Microsoft forlanger altså at vi først skal kjøpe bilen (av dem) og deretter ta ansvaret for å **montere nye sikkerhetsbelter daglig eller ukentlig**. Hørt på maken. Hva med å levere produkter som er **godt sikret fra fabrikantens side?** De finnes, vi bru-

ker dem hver eneste dag, men de har aldri kommet fra Microsoft. Og vi unngår behendig spørsmålet som egentlig plager oss: **Er det markedet eller leverandøren som er tilbakestående?**

- ➔ **Den enes død:** Mens IT-markedet generelt har det forbausende bra, sliter Sun Microsystems tungt med å komme tilbake etter **en usannsynlig rekke tabber** (som vi har kommentert tidligere, se f.eks. nr. 110 og 120). Og når salget går trått, er det lite annet å gjøre enn å **redusere kostnadene**, hvilket som regel vil si å sende folk på dør. 3.600 'programvare-mennesker' – et annet ord for programmerere og utviklere, blir i disse dager sendt på dør. Heldigvis har naboen – **Apple** – et **stort behov for nettopp dyktige programvare-mennesker** med Unix-erfaring. Selskapet har riktignok terminert nærmere 500 ansatte i løpet av det siste året, men på andre områder enn programvare-utvikling om vi skal dømme etter oversikten over ledige stillinger på selskapets Web-sider. Sun har på sin side et sjeldent godt rykte for **høy programvare-kvalitet**, og Apple hører hjemme i samme klubb. Fellesnevnerne er tallrike og vi har minst et dusin forslag (som vi skal holde for oss selv i denne omgang) til hvor Apple burde sette dem inn. At selskapets produkter holder et **kvalitetsnivå langt over gjennomsnittet**, betyr ikke at det **mangler forbedringspotensiale** – verken på utvalg eller funksjonelle forandringer. ■